

Krótkie wprowadzenie

pracując z pamięcią historyczną w klasie

Metodologia projektu Sharing European Memories wprowadza do szkoły ideę historycznej pamięci w nauczaniu historii. Poprzez zgłębianie i analizę różnic pomiędzy historią a pamięcią, uczniowie zyskują odmienne spojrzenie na źródła historyczne oraz odkrywają jak i dlaczego historia jest istotna dla współczesności/teraźniejszości.

Ten projekt pozwoli na pomoc w:

- Rozwijaniu wielokierunkowych umiejętności uczniów, zwłaszcza krytycznego myślenia, analizy, zdolności interpersonalnych i pracy w grupie
- Wzmacnianiu poczucia obywatelskości i lepszej wiedzy o tym, jak przeszłość wpłynęła na społeczeństwo, w którym żyjemy
- Zaangażowaniu zniechęconych uczniów i tych, którzy nie przepadają za pracą ze źródłami
- Eksplorowaniu jednego tematu w nowy i pogłębiony sposób
- Zrozumieniu, że nie istnieje jedna, definitywna wersja historii
- Zaproszeniu żyjących świadków do klasy
- Zaprowadzeniu międzygeneracyjnego nauczania do szkoły
- Rozwijaniu wielokierunkowego podejścia do nauczania historii
- Zrobienia dobrego użytku z zewnętrznych zasobów takich jak muzea czy miejsca pamięci.

Projekt bazuje na pięciostopniowej metodologii:

Faza 1: uczniowie odkrywają ideę historii i pamięci i to, czym się różnią.

Faza 2: uczniowie przeprowadzają wywiady/ rozmowy z żyjącymi świadkami.

Faza 3: uczniowie analizują swoje wywiady w ich historycznym kontekście i odkrywają jak i dlaczego temat jest zapamiętany współcześnie.

Faza 4: uczniowie budują w sposób kreatywny wiedzę, która łączy informację historyczną z pamięcią, do której dotarli w trakcie krytycznej analizy.

Faza 5: uczniowie dzielą i zapoznają się z doświadczeniami wypracowanymi w innych szkołach poprzez ich materiały, kreatywne produkty końcowe, i osobiste doświadczenia związane z pamięcią.

1

Pamięć historyczna

Pamięć historyczna to sposób i forma, w jakiej zapamiętujemy przeszłość. Pojęcia 'historia' i 'pamięć' posiadają zupełnie odmienne znaczenie.

Historia jest zapisem najważniejszych wydarzeń z przeszłości, nie jest ich neutralnym odbiciem. Jest zawsze niepełna i budzące kontrowersje.

Wspomnienia są stale tworzone i zapominane. Mogą podlegać manipulacji i być zmieniane. Są indywidualnymi pamięciami, które tworzą Twoje wspomnienia oraz pamięci społeczne. Pamięć społeczna, kiedy dzieli się wspólną historię z określoną grupą ludzi, jest niezwykle ważna w kreowaniu i podtrzymywaniu poczucia indywidualnej i zbiorowej tożsamości.

Pole pamięci historycznej jest często powiązane ze wspomnieniami (komemoracją), poprzez wydarzenia, miejsca, teksty, przedmioty oraz symbole, które pozostają znaczące dla danej grupy.

2

Metodologia

Wdrożenie metodologii wypracowanej w projekcie SEM@S wymaga 20 godzin. Stworzona została też krótsza ośmiogodzinna wersja (patrz tabela poniżej).

Metodologia została stworzona dla uczniów szkół gimnazjalnych i średnich, bez względu na program szkoły i system edukacyjny. Metodologia ta jest na tyle elastyczna, że może być stosowana w nauczaniu młodzieży w wieku od 14 do 18 lat.

Dzielenie się Pamięcią Europejską w Szkole - Sharing European Memories at School - SEM@S jest wielostronnym projektem Comenius fundowanym przez Program "Uczenie się Przez Całe Życie" Unii Europejskiej. Projekt trwał 2 lata (od stycznia 2011 do grudnia 2012). Został zrealizowany przez sześciu partnerów z Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Norwegii, Polski, Włoch i Słowenii.

Kompletna wersja: 20 godzin

PRZED ROZPOCZĘCIEM

Krok	Cele nauczania	Czas trwania
Prezentacja skierowana do uczniów	Prezentacja projektu (cele, zadania, oceny...) dyskusja, w celu sprawdzenia poprzedniej wiedzy uczniów	1 godzina

PRZED ROZPOCZĘCIEM

Krok	Cele nauczania	Czas trwania
Tło historyczne	Rozwinięcie rozumienia historii danego tematu/okresu	1 godzina
Koncepcja pamięci	Przedstawienie uczniom koncepcji pamięci, tego jak jest konstruowana i transmitowana	1 godzina
Pamięć i historia	Odkrywanie istniejących różnic pomiędzy historią a pamięcią danego okresu	2 godziny

FAZA 2: INDYWIDUALNE ŚWIADECTWA

Krok	Cele nauczania	Czas trwania
Techniki prowadzenia wywiadu	Zapewnienie uczniom minimalnego wyszkolenia z zakresu technik prowadzenia wywiadu	1 godzina
Środowisko respondenta i pytania	Wyjaśnienie kontekstu świadectw, które uczniowie mają zebrać i pomaganie im w przygotowaniu pytań	1 godzina
Wywiady	Uczniowie prowadzą wywiady ze świadkami lub ich potomkami	2 godziny

FAZA 3: ANALIZA

Krok	Cele nauczania	Czas trwania
Analiza wywiadów	Uczniowie odnajdują w wywiadach główne wątki i fakty powiązane z wybranym tematem	2 godziny
Porównanie historii i pamięci	Analiza oraz porównanie pamięci i historii danego tematu	2 godziny

FAZA 4: KREATYWNY PRODUKT KOŃCOWY

Krok	Cele nauczania	Czas trwania
Twórczy produkt końcowy	Uczniowie tworzą kreatywny produkt, który łączy informacje historyczne ze wspomnieniami, które poddali krytycznej analizie	5 godziny

FAZA 5: DZIELENIE SIĘ PAMIĘCIĄ

Krok	Cele nauczania	Czas trwania
Dzielenie	Dzielenie i dowiadywanie się o doświadczeniach innych szkół poprzez ich materiały, twórcze produkty oraz osobiste doświadczenia	2 godziny

Wersja krótsza: 8 godzin

Etap	Czas
Kontekst historyczny	1 godzina
Idea pamięci	1 godzina
Historia i pamięć	1 godzina
Ustne świadectwa	2 godziny
Analiza	3 godziny

Opcjonalnie	Czas
Prezentacja projektu	30'' - 1 godzina
Wizyta w miejscu pamięci lub muzeum	-
Twórczy rezultat końcowy	-

Wszystkie szczegółowe materiały znajdują się na stronie projektu:
www.memoriesatschool.aranzadi-zientziak.org

Koordinator

Aranzadi Society of Sciences · www.aranzadi-zientziak.org
Donostia – San Sebastian (Basque Country, Spain)

Partnerzy

Futura · www.cfp-futura.it
Bologna (Włochy)

Stiftelsen Arkivet · www.stiftelsen-arkivet.no
Kristiansand (Norwegia)

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu · www.amu.edu.pl
Poznań (Polska)

Kranj City Library · www.kr.sik.si
Kranj (Słowenia)

Royal Armouries · www.royalarmouries.org
Leeds (Wielka Brytania)

Nauczyciele

"Uczniom podobała się ta metoda, pracowali dobrze w grupach i musieli podejmować decyzje szanując historię i pamięć." Hiszpania, nauczyciel.

"Zawsze szukałem innych dróg dostępu do materiału i treści. Użyję informacji oraz źródeł z tego projektu i rozwinę je." UK, nauczyciel.

"Historia nie będzie już tylko opowieścią w książce. To interesuje uczniów, to jest dla nich wyzwanie!" Włochy, nauczyciel.

"To jest prawdziwa nowość i moi uczniowie pokochali tę metodę." Norwegia, nauczyciel.

"Zarówno metody jak i działania zaplanowane w ramach projektu są warte poparcia." Polska, nauczyciel.

"Nauczyciele nie powinni obawiać się wymagań stawianych przez program, takich jak szczegółowy materiał czy też brak czasu na lekcji by go omówić, powinni motywować tak wiele dzieci jak to tylko możliwe do zaangażowania się w badania zdarzeń historycznych z pomocą żyjących, naocznych świadków." Słowenia, nauczyciel.

Uczniowie

"Zamiast tylko uczyć się o rzeczach poprzez czytanie książek, poznawaliśmy ludzi, którzy rzeczywiście byli tu podczas wojny i naprawdę tego doświadczyli. Myślę, że to było o wiele bardziej interesujące bo mieliśmy znacznie więcej różnych rzeczy do zrobienia a także poznaliśmy ludzi, których nie moglibyśmy spotkać na zwyczajnej lekcji historii." Wielka Brytania, uczeń.

"Najbardziej podobało mi się robienie wywiadów z członkami mojej rodziny i dowiadywanie się więcej o moich rodzicach i dziadkach oraz o ich życiu." Hiszpania, uczeń.

"To było ekscytujące i fajne, bo to był nowy sposób pracy." Norwegia, uczeń.